

PROCEDURA ZAKUPU BEZPIECZNYCH ZABAWEK ORAZ ICH MYCIA I DEZYNFEKCJI

Opracowano na podstawie przepisów:

- Ustawa z 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 2156, ze zm.);
- Ustawa z 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 1412 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów 20 Października 2016 r. w sprawie wymagań dla zabawek (Dz. U. z 2016r. poz. 1730);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz.69, z 2009 poz.1130, z 2010 poz.1408, z 2011 poz. 968, z 2018 poz. 2140).
- Dyrektywa Bezpieczeństwa Zabawek 2009/48/WE

I. ZAKUP ZABAWEK

1. Wybierając zabawki do przedszkola, należy kierować się przede wszystkim bezpieczeństwem dzieci. Przed dokonaniem zakupu należy sprawdzić nie tylko sam produkt, ale i wszystkie dołączone do niego instrukcje.
2. Każda zabawka, która trafia do przedszkola, musi posiadać znak CE (Conformité Européenne), który stanowi deklarację producenta, że zabawka spełnia kryteria tzw. dyrektywy zabawkowej. Oznakowanie to wskazuje, że dana zabawka została wykonana zgodnie z właściwymi normami.
3. Oznakowanie CE umieszcza się w sposób widoczny, czytelny i trwały na zabawce, przytwierdzonej etykiecie lub na opakowaniu. W przypadku małych zabawek lub zabawek składających się z małych części oznakowanie CE może być umieszczone na etykiecie, załączonej ulotce lub instrukcji.
4. Wybieramy zabawki odpowiednie do wieku dziecka – zabawki dla dzieci poniżej trzeciego roku życia nie mogą zawierać małych elementów. Wszystkie jej części muszą być trwale przymocowane, tak aby maluch żadnej z nich nie połknął, ani nie włożył sobie do nosa czy ucha.
5. Wykończenie zabawki – zabawka nie może mieć ostrych krawędzi, luźnych nitok czy słabych szwów. Powinna być wykonana z trwałego i odpornego materiału. Nie może pękać po uderzeniu czy rozpaść się na drobne elementy.
6. Etykiety – tworzywo, z którego zrobiona jest zabawka, nie może zawierać i wydzielać szkodliwych substancji. Sprawdzamy skład kupowanych farb i innych akcesoriów plastycznych.
7. Poziom głośności zabawek mechanicznych – nie kupujemy zabawek, które wydają dźwięki zbyt głośne lub drażniące.
8. Zabawki wprowadzane do obrotu muszą być oznaczone i zawierać:
 - nazwę towarową lub zarejestrowany znak towarowy,
 - dane kontaktowe producenta (adres),
 - instrukcję użytkowania,
 - informacje dotyczące bezpieczeństwa.Informacje te muszą być przedstawione w języku polskim.

II. MYCIE I DEZYNFEKCJA ZABAWEK

Zabawki są jednym z podstawowych nośników zarazków w przedszkolu. Dzieci często je dotykają, wymieniają się nimi, nierzadko wkładają ich elementy do ust, a to w grupie liczącej od 15 do 25 dzieci może doprowadzić do bardzo szybkiego rozprzestrzeniania się infekcji i chorób. Dezynfekcja zabawek stanowi podstawową formę przeciwdziałania temu zjawisku.

Dezynfekcja polega na podjęciu czynności mających na celu niszczenie drobnoustrojów oraz ich przetrwalników. W przypadku przedszkola dezynfekowanie zabawek oznacza przede wszystkim niszczenie wirusów, bakterii, grzybów.

Dezynfekcja – przynajmniej raz w tygodniu i zgodnie z wytycznymi

Częstotliwość przeprowadzania dezynfekcji zabawek oraz innych sprzętów i urządzeń wykorzystywanych w przedszkolu jest uzależniona od wielu czynników:

- liczby dzieci,
- stanu zdrowia dzieci,
- rodzaju zabawek w przedszkolu,
- miejsca korzystania z zabawek (sala zajęć, plac zabaw),
- świadomości dzieci w zakresie higieny.

Powszechnie zaleca się, aby zabawki były dezynfekowane nie rzadziej niż raz w tygodniu. Trzeba jednak zastrzec, że:

- w okresie zachorowań na choroby przenoszone drogą kropelkową,
- w razie korzystania z zabawek na zewnątrz,
- w przypadku epidemii

- częstotliwość tę należy zwiększyć, a niektóre zabawki (np. pluszowe maskotki) na jakiś czas wyłączyć z użytkowania – w okresie zachorowania na grypę czy licznych przypadków zachorowań na rotawirusy. Za regularną dezynfekcję zabawek w przedszkolu najczęściej odpowiadają osoby zatrudnione na stanowisku woźnej oraz pomocy nauczyciela.

Wszystkie zabawki dopuszczone do użytku dzieci należy czyścić w dwóch etapach:

Etap 1: mycie/czyszczenie, pranie

- **każdą zabawkę należy dokładnie wyczyścić** – powierzchnię zabawki należy przemyć ciepłą wodą z dodatkiem szarego mydła. Pozwala to usunąć brud i tłuszcz oraz bakterie. Po umyciu każdej zabawki należy dokładnie wyplukać gąbkę,
- **zwracaj uwagę na trudno dostępne miejsca** – za pomocą małej szczoteczki należy także wyczyścić rowki, zagłębienia oraz chropowate powierzchnie,
- **niektóre zabawki, można myć w zmywarce** – zabawki twarde, niewielkich rozmiarów można również myć w zmywarce do naczyń, zalecana jest temperatura 82°C,
- **zabawki pluszowe należy regularnie prać** – w przypadku maskotek i innych zabawek wykonanych z tkaniny konieczne jest pranie, tylko w ten sposób możliwe będzie pozbycie się niebezpiecznych dla zdrowia roztoczy. Pranie powinno odbywać się w temperaturze 71°C przez trzy minuty lub w temperaturze 65°C przez 10 minut.

Mycie i czyszczenie zabawek nie gwarantuje zniszczenia wirusów, grzybów czy prątków. Dlatego drugim, niezbędnym etapem jest dezynfekcja zabawek za pomocą specjalnych preparatów.

Etap 2: dezynfekcja

- **przed dezynfekcją każda zabawka powinna zostać umyta** – dezynfekcja jest drugim etapem postępowania związanego z zapewnieniem bezpieczeństwa higienicznego zabawek, dlatego przeprowadzenie jej bez wcześniejszego umycia lub wyprania przedmiotów będzie bezcelowe,
- **zabawki powinny być dezynfekowane:**
 - zarejestrowanym środkiem nietoksycznym dla dzieci
 - środkiem utleniającym w rozcieńczeniu 1:100
 - dezynfekującą chusteczką nasączoną 70% alkoholem,

- **środków dezynfekcyjnych należy używać zgodnie z zaleceniami producenta** – skrócenie czasu dezynfekcji nie zapewni skuteczności całego procesu, natomiast jego wydłużenie może mieć szkodliwy wpływ na przedmiot,
- jeżeli jest to możliwe – **po dezynfekcji zabawki dobrze jest suszyć na wolnym powietrzu.**

Zasady dezynfekcji poszczególnych rodzajów zabawek

Typ zabawki	Sposób czyszczenia i dezynfekcji
Zabawki materiałowe	Zabawki wykonane z wszelkiego rodzaju puszystych materiałów oraz zabawki wypchane są określane jako zabawki miękkie. Używanie ich w przedszkolu budzi największe kontrowersje, udowodniono bowiem, że nawet oczyszczone przytulanki mogą być czynnikiem transmisji bakterii i wirusów. Zaliczają się do nich nie tylko maskotki, ale również wszelkiego rodzaju plansze, maty, poduszki czy koce. Najłatwiejszym sposobem czyszczenia jest wypranie w ciepłej wodzie z dodatkiem mydła do prania. Rzeczy, których nie można zanurzyć w wodzie, należy czyścić w taki sposób, w jaki czyszczone są dywany lub tapicerki. W celu przeprowadzenia dezynfekcji do prania należy użyć proszku lub płynu o właściwościach dezynfekcyjnych, a w odniesieniu do zabawek pranych bez pełnego zamoczenia – specjalnego preparatu w sprayu do dezynfekcji zabawek. Przed udostępnieniem dzieciom przedmioty muszą zostać dokładnie wysuszone. Jeżeli placówka nie ma warunków do ich regularnego prania i suszenia, w celu bezpieczeństwa higienicznego nie należy udostępniać dzieciom zabawek pluszowych.
Zabawki plastikowe, metalowe, drewniane	Najłatwiejszą w utrzymaniu czystości grupą zabawek są te wykonane z plastiku, metalu lub drewna, w szczególności jeżeli są to przedmioty dużych rozmiarów. Czyścimy je za pomocą ciepłej wody z mydłem. Po myciu należy upewnić się, że zabawka została dokładnie wytarta i wysuszona. Następnie każdy przedmiot przecieramy ścierką nasączoną odpowiednim środkiem dezynfekcyjnym. Po upływie czasu wskazanego przez producenta zabawkę należy opłukać wodą w celu pozbycia się nieprzyjemnego zapachu użytego środka dezynfekcyjnego.
Zabawki elektroniczne	Zabawki elektroniczne nie mogą być czyszczone z użyciem dużej ilości wody. Ich mycie i czyszczenie polega na dokładnym przetarciu gąbką nasączoną wodą z dodatkiem szarego mydła. Następnie zabawkę należy dokładnie wytrzeć ściereczką nasączoną środkiem dezynfekcyjnym – może być to ten sam środek, którego używa się do dezynfekowania zabawek drewnianych i plastikowych. Podobnie jak w przypadku wcześniej opisanych zabawek – przedmioty należy dokładnie wysuszyć przed udostępnieniem dzieciom.
Zabawki i instrumenty muzyczne (flet, trąbka, gwizdek)	Instrumenty myje się w wodzie z dodatkiem szarego mydła, można także na chwilę zanurzyć je we wrzątku. Następnie każda część powinna zostać poddana dezynfekcji przeznaczonym do tego celu preparatem. Instrumenty muzyczne z ustnikami należy dezynfekować po każdym użyciu. Zabawki i instrumenty muzyczne, których używanie wymaga kontaktu z ustami dziecka w sposób szczególnie narażający na przenoszenie bakterii, wirusów czy prątków znajdujących się w ślinie i wydzielinie z nosa. Każde dziecko w przedszkolu powinno mieć własny instrument – z jego instrumentu nie mogą korzystać inne dzieci.
Plastelina, ciastolina, narzędzia do wycinania	Wszelkie narzędzia służące do przycinania ciastoliny i plasteliny należy myć i dezynfekować zgodnie z zasadami przewidzianymi dla zabawek plastikowych. Narzędzia te mogą być myte w zmywarce do naczyń (jeżeli nie posiadają drewnianych elementów). Po umyciu każdy przedmiot przecieramy ścierką nasączoną odpowiednim środkiem dezynfekcyjnym. Po upływie czasu wskazanego przez producenta zabawkę należy opłukać wodą w celu pozbycia się nieprzyjemnego zapachu użytego środka dezynfekcyjnego. Plastelinę oraz ciastolinę należy wymieniać zgodnie z zaleceniem producenta. Z tej samej masy powinno korzystać tylko jedno dziecko – nie należy zachęcać dzieci do dzielenia się tą, która była już używana. Przed i po używaniu plasteliny lub ciastoliny dzieci i personel muszą umyć i wysuszyć ręce.
Kredki	Ze względu na charakterystyczny surowiec, z którego wykonane są kredki nie zaleca się mycia ich z użyciem wody. Kredki, z których korzysta więcej niż jedno dziecko w celu dezynfekcji należy przetrzeć chusteczką nasączoną preparatem dezynfekcyjnym. Przybory do rysowania, podobnie jak plastelina i ciastolina, powinny być przeznaczone dla jednego dziecka. Jeżeli korzysta z nich więcej dzieci należy pamiętać o dezynfekcji.
Książki	Rutynowe czyszczenie książek powinno polegać na wycieraniu z kurzu suchą ściereczką. Widoczne zabrudzenia okładek należy przecierać lekko zwilżoną chusteczką. W celu dezynfekcji należy przetrzeć okładkę książki chusteczką nasączoną odpowiednim preparatem, a następnie wytrzeć do sucha.
Nowe zabawki	Każda nowa zabawka, przed udostępnieniem dzieciom musi zostać zdezynfekowana. Mycie na ogół można ograniczyć do przetarcia ściereczką nasączoną wodą z mydłem, zaś do dezynfekcji wystarczy przetarcie chusteczką z preparatem dezynfekcyjnym. Maskotki i inne przedmioty wykonane z materiału należy spryskać preparatem w sprayu.

Dezynfekcja – z użyciem odpowiednich środków

Do mycia i czyszczenia zabawek w pierwszym etapie wystarczy ciepła woda oraz szare mydło – również w przypadku maskotek i innych przedmiotów wykonanych z tkaniny. Dezynfekcja wymaga większej uwagi – oprócz gwarancji skuteczności, wybrany środek musi dawać również gwarancję bezpieczeństwa dla zdrowia dzieci. Gama środków dezynfekcyjnych jest bardzo szeroka. Na ogół preparaty te są bardzo skuteczne, i dokonując wyboru nie należy obawiać się, że nie usuną bakterii i zarazków. Wybierając produkt, warto mieć na uwadze aspekty praktyczne – związane z łatwością stosowania oraz bezpieczeństwem dzieci.

Pięć zasad wyboru preparatu

Zalecamy kierowanie się następującymi wskazówkami:

- 1) preparat powinien być bezwonny,
- 2) preparat nie może podrażniać skóry,
- 3) preparat nie powinien wymagać spłukiwania,
- 4) preparat nie może niszczyć dezynfekowanej powierzchni,
- 5) preparat powinien posiadać oznaczenia producenta „przeznaczony do zabawek” albo „niezszkodliwy dla dzieci”.

Regularna dezynfekcja zabawek pozwala niwelować zagrożenia związane z rozprzestrzenianiem się drobnoustrojów zagrażających bezpieczeństwu dzieci i personelu. Dezynfekcję przeprowadzają osoby odpowiedzialne za utrzymanie porządku w placówce tj. woźne oddziałowe lub pomoce nauczyciela.

.....
podpis dyrektora